

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . Lir 3.000

Letna naročnina . . . . . » 6.000

Letna inozemstvo . . . . . » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 30 (1362)

Gorica - četrtek, 24. julija 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Politični položaj po volitvah in Slovenci Bratsko srečanje v vesolju

Izidi upravnih volitev 15. junija so, kot znano, prinesli novo politično usmeritev tako v posameznih občinah in pokrajinah kot v celotni državi. Izvršil se je namreč tako imenovani premik na levo, pri katerem so levji delež pobrali komunisti, nekaj drobtin socialisti, ki so pripeli svoj voz h komunističnemu. Krščanska demokracija je razumljivo iz tega osredotočenega napada izšla precej oslabiljena.

Nekaj podobnega kaže politična slika v deželi Furlanija-Juljska Benečija oziroma na Tržaškem in Goriškem. Slovenski volivci so to pot dali svoj glas vsedravnim levničarskim strankam v večjem številu kot običajno. Zaradi tega ni mogla napredovati oziroma je nazadovala lista Slovenske skupnosti, edine samostojne politične stranke slovenske narodne manjšine v Italiji. Zakaj je nekaj sto volivcev preusmerilo svoj glas drugam, je težko odgovoriti. Brez dvoma bo pa držalo, da so nekateri volivci smatrali nedavne upravne volitve za izrazito politične, zato je narodnostni moment stopil pri njih v ozadje. Podrobne analize vzrokov proučujejo prizadeta politična vodstva v Trstu in Gorici.

Na Tržaškem je položaj naslednji: KPI sama ali skupno s socialisti je ohranila tri občine (Milje, Dolina in Zgonik) ter pridobila Repentabor, ki je bil dosedaj v rokah Slovenske skupnosti. V občini Devin-Nabrežina je položaj bolj zapleten, ker brez Slovenske skupnosti ni možna nobena koalicija, ki bi razpolagala z večino.

Volivci Slovenske skupnosti so na zborovanju v Nabrežini pretekli teden izraziti mnenje, naj njeni izvoljeni predstavniki ne prevzamejo nobenih odgovornosti v ožjem občinskem odboru ter naj se ne vodijo nikakršni razgovori s KPI, dokler ta ne bo umaknila župana Guština, ki je v Zgoniku dovolil gradnjo italijanskega naselja Girandole.

Govor je bil tudi o tem, da bi svetovalec Slovenske skupnosti izstopil iz občinskega odbora v Trstu. Tako bi si Slovenska skupnost odbržala popolno svobodo odločanja in kritičnega zadržanja na vseh političnih ravneh.

Pomembno vlogo igra Slovenska skupnost na tržaški pokrajini, kjer brez nje ni možna sestava levosredinskega odbora. KD, PRI, PSDI in PSDI imajo komaj petnajst svetovalcev na trideset; za dosego večine je torej potreben svetovalec Slovenske skupnosti. Zato se tu obetajo trda pogajanja.

KAJ SE DOGAJA V OZADJU?

V zvezi z volitvami naj omenimo še, da je tajnik tržaške KPI na tiskovni konferenci po volitvah javno napadel tržaški slovenski dnevnik, češ da ni dovolj poudaril zmage komunistov. Tisti, ki poznajo ozadje tega napada, trdijo, da bi partija hotela imeti v popolni oblasti »Primorski dnevnik« in SKGZ, da bi se potem nihče v levničarskem taboru ne mogel več obregniti ob politično linijo Vidalijskega, (ki trdi, da so jugoslovanski partizani leta 1945 Trst okupirali ne pa osvobodili) in senatorja Terracinija, (ki je lani na Opčinah izjavil, da ne ve, kdo ima prav v sporu za bivšo cono B) in druge podobne spodsrljaje KPI do Slovencev.

Na vse te izpade partije je najbolj zavzeto odgovoril tednik »Gospodarstvo«, ki pravi, da če bi Slovenci imeli v partiji toliko besede kot je slovenskih volivcev, ki ji dajo svoj glas, bi tajnik Rossetti trikrat pomislil, preden bi napadel slovenski dnevnik.

ZASKRBLJENOST SLOVENCEV

Slovenski krogi v Trstu, ki spremljajo politično dogajanje, izražajo resno zaskrbljenost nad bodočnostjo slovenske narodne manjšine, ki se vedno bolj predaja varljivim upom internacionalističnih gibanj, češ da bodo ta rešila vse njene probleme.

Stvarnost je na žalost precej drugačna in nič kaj vzpodbudna. Kako naj si drugače razlagamo, da je precejšen del slovenskih volivcev naseljen prijemom KPI,

čeprav je senator Vidali še pred nekaj meseci zavzel ostra protislovenska in protijugoslovanska stališča v zvezi z osvoboditvijo Trsta in s sporom Kominforma leta 1948? Komunistični župan v Zgoniku, ki je sodeloval pri poitalijančevanju zgoniške občine, kamor je po zaslugi naselja Girandole prišlo 300 novih italijanskih volivcev, je bil ponovno izvoljen za župana, kar da misli, da se s tem strinjajo njegovi volivci ter slovenski socialisti.

Radovedni smo, če bo zadnji volivni premik na levo med Slovenci ohrabil tudi njihovo narodno zavest, da bodo svoje otroke v večjem številu vpisali v slovenske šole in bolj segli po slovenskem časopisu. Če premiku na levo ne bo sledil premik na slovensko stran, potem bodo morali odgovorni dejavniki potegniti logične zaključke.

Že v sedanji fazi obnovljene fratelance prihaja do izraza, da levničarska mladina sega raje po italijanskem dnevnem tisku kot slovenskem. Konkretnije povedano, raje se naročajo ali berejo »L'Unità« kot »Primorski dnevnik«, čeprav je ta edini slovenski dnevni list pri nas.

Se in še bi lahko naštevali podobne primere, ki so sad omalovaževanja zavedne narodno-politične vzgoje in poveljevanja fratelance. Čas je zato, da se vsi, ki jih takšen razvoj zaskrblja, zamislijo in nekaj storijo, da bomo Slovenci lahko obdržali in po možnosti še okrepili svoje kulturne, gospodarske in politične možnosti.

OPAZOVALEC

Življenjske sile pokoncilske Cerkve

Na svoj godovni dan - 24. junija je sv. oče Pavel VI. govoril članom kardinalskega zbora, ki so mu prišli čestitat in ob tej priložnosti podal nekaj obračun o prvi polovici svetlega leta. Zadovoljen nad potekom in uspehi je papež dejal, da je čutil velik doprinos praznovanja svetega leta k duhovni pozitivni in notranji utrditvi Cerkve v vsem svetu, kar je vsekakor potrdilo, da se je krščanski svet odzval klicu po obnovi. Nepričakovano mnogo vernikov prihaja v Rim, zlasti iz vzhodnih dežel, da prispevajo k uresničenju glavnega cilja: obnova in sprava. Vendar pa ni mogoče prezreti, da številni kristjani še vedno vztrajajo v »negotovosti v veri, v razdirajoči kritiki, v nezaupanju in ljubimkanju z ideologijami, ki niso združljive z evangelijem.« Vse te objema z odprtimi rokami in srcem, da sprejmejo roko sprave in se tako ne oropajo veselja bratskega sožitja.

Ves dosedanji potek svetega leta dokazuje življenjsko moč pokoncilske Cerkve, ki uresničuje sklepe koncila. Pogloblja se cerkvena zavest in solidarnost v bratski skupnosti ene Cerkve, pa tudi z onimi brati, ki nosijo ime Kristusa, s katerimi pa še nismo povsem v edinosti. Treba je še naprej gojiti dialog z njimi in tudi z ostalim svetom in tako manjšati prepade, ki razdvajajo človeštvo.

Pri tem je sv. oče posebej poudarjal, da so še vedno dežele, kjer se preliva kri in da človeška družba išče rešitve po zmotnih poteh, kot so omejevanje rojstev, odprava zarodka, evtanazija in odkrita ali prikrita manipulacija s človekovim dostojanstvom. Nuditi je zato treba pomoč vsem, ki trpe krivico, ki so slabotni in nezaščiteni.

Skupna velika noč

Že dalje časa so v teku prizadevanja za skupno praznovanje velike noči vseh kristjanov. Sv. oče je predlagal pravoslavnim patriarhom, naj bi veliko noč praznovali na nedeljo po drugi soboti v aprilu. Prvič naj bi tako praznovali veliko noč v letu 1977. Če bo večina Cerkva predlog o skupnem praznovanju velike noči sprejela, bo dogovor tudi uradno razglašen.

Sovjetska kozmonavta Piotr Klimuk in Vitali Sevastijanov, ki sta v vesolju že od 24. maja, se po radijskih valovih pogovarjata s člani posadke združenih ladjic »Apollo-Sojuz«.

Najdražji stisk rok bi lahko imenovali srečanje ameriških in sovjetskih vesoljcev, do katerega je prišlo v četrtek 17. julija ob 21,17 po italijanskem času v zračnem prostoru nad zahodno Evropo. Tedaj so se vrata v ameriški vesoljski ladjici »Apollo« počasi odprla in na drugi strani se je pokazal nasmejan obraz ruskega polkovnika Leonova, ki je iz svoje ladjice »Sojuz« ponujal roko. Amerikanec Stafford jo je nemudoma zagrabil in krepko stisnil. Ta stisk je bil izraz medsebojnega spoštovanja in obveza za nadaljnje sodelovanje pri osvajanju vesolja.

Skupni polet ameriških in sovjetskih vesoljcev je bil dogovorjen leta 1972 ob prvem potovanju takratnega ameriškega predsednika Nixona v Sovjetsko zvezo. ZDA so v polet »Apollo-Sojuz« vložile pol milijona dolarjev. S sovjetske strani podatkov niso objavili, toda po mnenju izvedencev so bili precej nižji od ameriških.

Svetovna javnost je polet sprejela kot nov korak k popuščanju napetosti med obema nasprotujočima si blokoma. Vendar je bilo slišati tudi glasove, da je bil ves vesoljski podvig »prazna predstava«, od katerega človeštvo ne bo imelo nobene prave koristi.

V tem smislu se je izrazil ameriški dnevnik »Washington Post«, ki obenem očita ameriškim vodi-

teljem, da so bili naivni, saj so Sovjetski zvezi pomagali, da se je okoristila z naprednejšo ameriško tehnologijo. Poleg tega je bil polet za ZDA veliko večje finančno breme kot pa za Sovjetsko zvezo. Amerikanci so imeli zlasti velike stroške za izdelavo spajalnega sistema, ki so jo oni prevzeli. Kljub vsem tem kritikam in pomislekom pa je bil polet gotovo koristen, saj je prispeval k večji mednarodni povezavi in je bil dejansko srečanje bratov v vesolju. Poleg tega je združil vso veliko človeško družino ob televizijskih sprejemnikih, ki je z zanimanjem sledila raznim fazam tega novega podviga.

POTEK VESOLJSKEGA POLETA

Sovjetska zveza je za ta polet določila dva kozmonavta. Prvi je Aleksej Leonov, človek vedrega značaja, znan po svoji duhovitosti. Leonov se je leta 1965 v marcu prvi od ljudi sprehodil po vesolju privezan z vrvjo na matično ladjo. Leonov je še iz prve skupine kozmonavtov kot so bili Jurij Gagarin in German Titov. Leonov je prevzel poveljstvo nad ladjico »Sojuz«.

Pri poletu mu je drugoval civilni inženir Valerij Kubašov, star 40 let. V kozmonavtske vrste je stopil leta 1966. Napisal je že precej znanstvenih del.

Zagotovila deželnega predsednika

18. julija je predsednik deželnega odbora Comelli dejal, da »izvršni organi niso neobčutljivi za vprašanja manjšine«, nato pa je deželnemu svetu zagotovil, da namerava deželni odbor srečiti zahteve slovenske manjšine z ustreznimi zakonskimi instrumenti.

Ta Comellijeva zagotovila se nanašajo na kritike, ki jih je na račun sedanjega odbora izrekel svetovalec Slovenske skupnosti dr. Stoka. Slednji je deželnemu odboru, ki ga sestavljajo DC, PSI, PSDI in PRI, očital, da ni v tej zakonodajni dobi sprejel niti enega zakona v korist Slovencev. Isto je predsedniku Comelliju povedala tudi delegacija deželne Slovenske skupnosti, ki je bila maja meseca letos sprejeta pri predsedniku deželnega odbora.

Znano je namreč, da je v sedanji zakonodajni dobi Slovenska skupnost vložila okrog deset zakonskih predlogov, ki zadevajo življenje in razvoj slovenske narodne skupnosti v deželi. Doslej ni deželni odbor sprejel niti enega teh utemeljenih predlogov, zato je ob splošni diskusiji, ki je bila v deželni zbornici ob obračunu za leto

1974, svetovalec dr. Stoka odločno kritiziral to nedelavnost in neobčutljivost deželnega odbora za slovenske probleme. V svojem govoru se je dr. Stoka dotaknil vseh važnejših vprašanj, od socialnih reform do ekonomskih iniciativ in zahteval, naj se deželni odbor temeljito sooči predvsem z vprašanji slovenske skupnosti.

Radovedni smo, če bodo zagotovili, ki jih je dal zbornici predsednik Comelli, zares sledila dejanja, ali pa bo vse še naprej ostalo le pri obljubah, ki smo jih Slovenci res že krepko naveličani.

Misijonsko potovanje kardinala Rossija

Prefekt kongregacije za evangelizacijo kardinal Rossi je odpotoval na Daljni vzhod, kjer bo obiskal razne dežele. Najprej se bo ustavil na Japonskem in se setal s tamkajšnjimi škofi. Nato bo odpotoval na Korejo, potem na Formozo. Na Formozih bo posvetil dva nova škofa. Šel bo tudi v Hongkong in se ponovno vrnil na Japonsko. Tam se bo udeležil slovenski v čast budistovskemu patriarhu Miki.

Amerikanci so določili tri može. Za poveljnika je bil izbran Thomas Stafford, po poklicu letalski brigadni general. V vesolju je bil že trikrat. Bivši marinec Vance Brand je bil imenovan za krmarja ladjice »Apollo«. Član astronavske skupine je postal leta 1966. Tretji ameriški član posadke je Donald Slayton, ki je bil med astronave sprejet šele leta 1972, čeprav si je želel v vesolje že leta 1959, a je bil zaradi nape na sru vzvržen pri zdravniškem pregledu.

Skupni polet se je pričel v torek 15. julija. Prvi so odrinili v zrak sovjetski kozmonavti. Ob 14,20 se je dvignila s startne ploščadi v Bajkomuru sredi kazakstanske stepe raketa SL-4 z ladjico »Sojuz« na konici. Prvič se je zgodilo, da je lahko ves svet v evroviziji sledil startu kake sovjetske vesoljske ladje.

Sedem in pol ure kasneje se je ob 21,50 slični prizor ponovil na rtu Cañaveral ob Floridskem zalivu. To pot je bila raketa Saturn 1-9, ki se je pognala v zrak. Ko se je ladjica »Apollo« odtrgala od rakete, so jo ameriški vesoljci pognali v zasledovanje sovjetskega »Sojuz«.

Po združenju v vesolju je nastal dvajset metrov dolg satelit s petimi člani posadke, ki je tehtal 22,5 tone. Ladjici sta ostali združeni 44 ur. Najbolj pomemben dan skupnega dela je bil v petek 18. julija. Tisti dan so vesoljci opravili vrsto skupnih znanstvenih poskusov, izmenjali pa so tudi več obiskov. Pri tem so preživeli štiri ure in pol v prijetnem kramljanju. Vzdušje je bilo prijateljsko in obenem vzhičeno, saj so si bili letalci svesti, da ima njih srečanje tudi velik politični pomen, saj je otipljiv dokaz novih odnosov, ki so nastali med Sovjetsko zvezo in ZDA.

Pred skupno večerjo so si vesoljci izmenjali darila in podpisali skupno izjavo o prvi spojitvi v vesolju, ki jo bodo po pristanku poslali v Pariz mednarodni letalski akademiji za overovljenje.

SPET NARAZEN

V soboto 19. julija se je »Apollo« ob 14,03 po italijanskem času odklopil od »Sojuz«.

Obe ladjici sta se postavili tako, da je »Apollo« zakril sonce in tako na umeten način povzročil sončni mrk. Oba sovjetska kozmonavta sta nato napravila vrsto posnetkov sončne krone.

Ladjici sta se potem zopet približali in ob 15,34 še enkrat združili. Tako združeni sta preleteli Italijo, južni Balkan in Črno morje. Tri ure kasneje sta se dokončno ločili ter nadaljevali svojo pot vsaka po drugi tirnici.

Ruska kozmonavta sta nato srečno pristala v ponedeljek 21. julija v opoldanskih urah na prostorni ravnini Kazakstana. Sledila jima bosta v kratkem še dva kozmonavta, Piotr Klimuk in Vitali Sevastijanov, ki krožita v ladjici »Sojuz 17« okrog Zemlje že od 24. maja in sta prebila dva dneva na vesoljski postaji »Saljut 4«.

Ameriški vesoljci pa polet nadaljujejo in so ga zaključili v četrtek 24. julija. V teh dneh samotnega poleta so izvedli še vrsto znanstvenih poskusov, ki naj bi preučili nekatera energetska izžaravanja, katerih do sedaj ni bilo mogoče raziskati.

Slovo nadškofa Antona Santina

Nadškof msgr. Anton Santin se je v nedolgo 20. julija poslovil od slovenskih vernikov z daritvijo svete maše v župni cerkvi v Rojšanu s sledečim nagovorom:

KRATEK ORIS ZIVLJENJSKE POTI

Tu sem, da se poslovim od vas. To je zame boleč trenutek. Ob tej priložnosti se mi vrača v spomin vsa preteklost. Po pravilu, ki ga je določila Cerkev, je sveti oče odredil, da neham vršiti službo pastirja in duhovnega voditelja med vami. Ta ukrep je v korist škofije.

Redka, izredna, edinstvena priložnost nas je danes sem privabila: Oče, ki se mora ločiti od lastnih sinov in se od njih poslavja. Smo namreč ena družina in se med seboj ljubimo. Ta beseda je polna ljubezni in žrtve in je vse prej kakor običajna.

Pojavljajo se mi v teh trenutkih daljni spomini. Moja sicer skromna, a vedra otroška leta, v mestu, ki ga še nosim v srcu. Hiše, ceste, obala, cerkve: v njih je klilo moje življenje, polno radosti in nad. Tam je tudi pokopališče, ki v njem počivata oče in mati. Moja mladost: učenje in sanje; iz globine duše se je dvigal klic, ki je napovedoval pot vzvišene žrtve ter predanosti Bogu in ljudem. Mladost, bogata na težnjah, ki so pripravljala nove čase zame in za svet.

Spominjam se teh reči, ker sem se tako oblikoval. Ubog, toda bogat v upanjih, v zagonih ter v trdni volji, da svoje življenje dvignem, kakor pesem, Kristusu; On me je vedno bolj pritegoval v objem svoje ljubezni.

Nato prva svetovna vojna. Njenih strahot si ne more predstavljati, kdor ni preizkusil vseh tistih trpljenj, vseh grozovitih ruševin. Pred koncem vojne, po pripravi v tihi zbranosti cistercijskega samostana v Stični, in v trdem boju za obstoj, sem postal duhovnik. To je nekaj čudovitega. Toda v tej uri nevihte so bili prvi koraki silno težki.

Čudovita leta preživeta v delu, v označevanju blagovesti, v pastirovanju: ves predan vsem! Živahna mladina okrog mene, in potrebni, bolni, sploh vsi, vsakdo s svojimi težavami, ki naj jih duhovnik, s svojo besedo, osvetli in podpre.

Božji načrti in njegove poti ne sovpadajo vedno s človeškimi. In glej: petletno pastirovanje na Reki. Srečal sem odlične sinove: skupaj smo prehodili lepo pot. Ljudstvo je bilo skromno, velikodušno in plemenito.

Mnogokrat sem se moral v življenju ločiti. Bog mi je s tem hotel dopovedati, da je naša domovina v nebesih.

Nato sem prišel v Trst. Minilo je že sedemintrideset let. To je že sodobna zgodovina, ki je prinesla vojno in še kakšno vojno! Skupaj smo jo preživeli dan za dnem. Delali smo, vsak na svojem mestu; trpeli smo, zelo smo trpeli, toda ostali smo zvesti Bogu. Vsa ta leta nosim sedaj v srcu. Leta, ki so globoko in tesno povezala vse, ki so jih skupaj doživljali, naj so hodili po kakršni koli poti. Včasih je bilo res nevdaržno. Nevarnost je prežala povsod. Toda prav v tistih dneh smo čutili večjo potrebo, da smo si podajali roke. Tisti časi so mi dali možnost, da sem srečal mnoge, ki bi jih sicer nikoli ne spoznal. Bili so različni po jeziku, po veroizpovedi, po sloju, a vsi združeni pred nevarnostjo.

Naša pot nas je peljala v negotovo, a v sebi smo čutili Boga, ki je naša moč, in zato se nismo bali. Včasih sem imel občutek, da vidim, da odtipljivo spoznavam božje varstvo, medtem ko sem ganjen občudoval njegovo sveto voljo.

Tisti časi so pustili grozne sledove; prav je, da se jih spominjamo.

Tako smo nadaljevali svojo pot. Vsako pot začrti Bog. Skoju pa jo začrti tudi njegovo srce, njegova zvestoba in Cerkev. Tako smo prišli do današnjega dne.

V tem trenutku vabim v skupen objem vse vernike škofije, brez razlike, kjerkoli so, blizu ali daleč, da se za trenutek zbere vse ljudstvo škofije.

Vsem, ki ste prisotni, in vsem, ki jih z vami idealno združujem, povem sledeče: Globoko sem ljubil celo škofijo in vse, ki njej pripadajo. To je izpoved. Vodila me je ljubezen, tudi tedaj, ko se ni zdelo. Skušal sem vas pripeljati k Bogu. To je bila moja stiska, moja muka, moje vsakdanje trdno hrepenenje.

Branil sem resnico. Skušal sem biti pravičen. Zavedam se svoje omejenosti in vem, kolikokrat je bila moja pot posejana z napakami. Z vso ponižnostjo upam, da napake niso bile hote storjene. Zelel sem biti Dobri pastir, ki o njem govori

evangelij. Človekova slabost je včasih zameglila ta lik. Za vse hudo, ki sem ga morda storil, za slab zgled, Boga in vas ponižno prosim odpustanja. Rekel sem, da je to spoved. Bistvo spovedi je obžalovanje, ki napolnjuje moje srce, za vse slabo, ki sem ga storil in za vse dobro, ki sem ga opustil.

Pomislite včasih na moje govore, ki sem jih imel ob raznih priložnostih v vaših cerkvah. Nisem vas izdal, oznanjeval sem vam resnico; ta se bo jasneje izkazala, ko boste stopili pred Boga, v čigar slavi se bomo nekoč vsi srečali.

NAVODILA VERNIKOM

V Trst je prišel nov Pastir. Bo angel škofije. Po Jezusovi volji mora krajevna Cerkev živeti ob njem in rasti v moči Evharistije in božje besede. Sprejmite ga z zaupanjem. Poslušajte ga Sveti Duh, da vodi božjo Cerkev.

Strnite se okrog njega in, v nadnaravnem duhu, ga sprejmite kot svojega pastirja. Velikodušno mu nudite sodelovanje. Potreboval ga bo pri upravljanju škofije. Tako je zgodovina Cerkev: od apostolov, ki jih je poslal Kristus pa do zadnjega škofa, ki prihaja danes kot naslednik apostolov; tudi njemu Jezus naroča: Pojdi in uči!

Ohranite in čuvajte zvesto, kar vam sedaj priporočam.

Zvesti bodite molitvi, pravi molitvi, ki izhaja iz ljubezni, iz trdnega zaupanja in vdane požrtvovalnosti. Jezus nas je odredil s svojim križem; ni pravega krščanskega življenja, če od Boga ne sprejmeš in mu ne daruješ svojega križa. Brez molitve je življenje temina, brez vsake svetlobe.

Zvesti bodite Cerkvi. Cerkev smo mi, zmotljivi ljudje. Cerkev ima pa tudi božje reči, vero in zakramente, sveto učeništvo, ki ga je ustanovil Kristus, v luč in vodstvo narodov; Cerkev ima Svetega Duha, ki jo vodi, ima Kristusa, ki je glava skrivnostnega telesa, in ki je obljubil, da bo stvarno z njo vse dni do konca sveta.

Ljubite Cerkev. V njej boste spoznavali Kristusa: njegovo dragoceno telo in kri v Evharistiji, njegovo besedo v večnem oznanjevanju.

Ljubite svoje družine. Ni družine brez težav in brez bolesti. Družino sestavljajo ljudje z vsemi svojimi pomanjkljivostmi.

Vzajemno se prenašajmo. Ljubezen je v iskanju drugega in ne samega sebe. Taka ljubezen premaga težke trenutke in sredi neviht obvaruje družino, to čudovito in neobhodno potrebno dejstvo.

Mladina naj gradi z Bogom svoje življenje. Naj ohrani enotnost v družini: ki ni nadoblast staršev, ampak blago sožitje; za njeno vedrost je potrebno, da se vsi člani družine žrtvujejo. Medsebojno zaupanje bodi kot znak, ki ga vsi vdihujemo. Na tem naj temeljijo odnosi staršev do otrok, v tem duhu naj jih vzgajajo od najmlajših let; naj se mladina odpira zaupanju in mi ji izkazujejo razumevanje in ljubezen.

Mladi vedo, da so sodobne arhitektonske linije različne, kakor nekoč; nihče ne more zahtevati, da bi mladi oblikovali svoje življenje po starih vzorih. Ostajajo pa trajne, neminljive vrednote, ki jih ni mogoče tajiti ali zanemarjati. Ponižno bodo priznali, da brez trdnih temeljev ni mogoče graditi trajne zgradbe.

Ljubite svoje mesto. Upravitelji naj iščejo njen blagor, pravi blagor. Priznavam samostojnost časnega in zemeljskega. Toda samostojnost ne pomeni neodvisnosti od božjih zakonov.

Državljanji imajo gospodarska, politična, kulturna in družbena vprašanja, pa tudi moralna, duhovna in verska vprašanja. Tudi za ta slednja mora poskrbeti skrbna in modra uprava.

Prava korist je korist vseh. Očitno je, da je treba posvečati največjo pozornost najpotrebnejšim: šibkim in ubogim. Za vsemi pastirji in problemi stoji človek; v njegovo dobro naj bo vse usmerjeno.

Izročam vas Marijinemu varstvu. Ona je mati. Trst je vedno z zaupanjem gledal na Marijo, božjo in našo mater. Ne ločimo njenega češčenja od Jezusovega češčenja. Ljubimo njo, ker ljubimo njenega Sina. Naše ljudstvo se je skozi stoletja njej izročalo.

V znamenju hvaležnosti in upanja, vdane ljubezni in zvestobe, smo ji zgradili svetišče na Vejni. Tja pogosto romajte, v hišo matere Marije; kakor se otroci radi vračajo na dom, kjer jih mati pričakuje z ljubečim nasmehom. Tam bomo poživili svojo vero, poplemenitili svoje krščansko življenje; vračali se bomo v svoj vsakdan prenovljeni in utrjeni.

Bog naj bo z vami. Jaz vas ne bom pozabil ne tu, ne v večnosti.

Gregorčičev spomenik v Kanadi

Podgorski župnik Mirko Mazora blagoslovja novi kip pesnika Simona Gregorčiča na pristavi primorskih Slovencev v Torontu

Na ameriški celini je imel Simon Gregorčič spomenik že pred drugo svetovno vojno. Ko so Slovenci v velikem parku sredi Clevelanda (Ohio) ustvarjali in urejali slovenski kulturni vrt, so med spomenike slavnih mož uvrstili tudi Gregorčičev kip. Sedaj je goriški slavček dobil spomenik tudi v Kanadi.

Na obširni pristavi, kakih 60 km od Toronta v Ontariu, ki je last primorskega društva »Simon Gregorčič«, so naši primorski rojaki postavili ljubeč spomenik. Dejstvo je omembe in priznanja vredno, ker zahajajo v ta kraj na oddih ne le primorski Slovenci, temveč tudi drugi slovenski izseljenci in Kanadčani. Bronasti doprnik je delo kiparja Zdenka Kalina ter je bil ulit v Ljubljani. Spomenik stoji na hribočku in je obdan z okusno urejenim vrtničkom.

Slovesnost odprtja in blagoslovitve je bila v nedeljo 22. junija. Za to priložnost je odbor društva povabil g. Mirko Mazoro, župnika v Podgori pri Gorici. Po dopoldanski maši v društveni dvorani na pristavi so ob dveh popoldne začeli s slovesnostmi. Spomenik je ob navzočnosti tisočglave množice odkril predsednik društva Stefan Humar, g. Mirko Mazora pa je spomenik in kraj blagoslovil. Nato se je množica pomaknila k odru v senci dreves, kjer se je nadaljevala prireditev kulturnega značaja. Med drugimi govorniki je podal izčrpen oris Gregorčičevega življenja in pesniškega dela g. Mazora.

Primorskim rojakom čestitamo in se veselimo z njimi. To je očiten znak, da nosijo s seboj domovino in spoštovanje ter ljubezen do naših velikih mož.

Preverjanje položaja v Krščanski demokraciji

Kot je bilo napovedano, se je v soboto 19. julija sestalo vsedravnno vodstvo Krščanske demokracije. Na njem naj bi podal poročilo glavni tajnik stranke Fanfani, člani pa naj bi ga potrdili oz. zavrnili.

V zvezi s tem so se načelniki raznih struj že nekaj časa prej sestajali in razgovarjali, kakšno stališče zavzeti do Fanfanije. Zanimivo je, da so se našle v odločilnem razmerju do glavnega tajnika kar štiri struje: dve levičarski (»base« in »forze nuove«) ter dve, ki sta v KD vodilni: »iniciativa popolare« (Rumor, Piccoli) in »impegno democratico« (Andreotti, Colombo). Te struje dolžijo Fanfanija za vse neuspehe, ki jih je KD zadnje čase doživela. Najbolj resen kandidat za novega tajnika je Piccoli.

Fanfani je svoje poročilo podal v zelo obširnem pregledu. Kritično je obravnaval vse, kar je povzročilo nepriljubljenost KD v zadnjem času. Veliko krivde za slabšo politiko stranke je pripisal strankinim strujam, ki so se pogosto zavzemale zgolj za lastni prestiž ali za osebne koristi posameznih voditeljev. Skratka: članom vsedravnne svetve je poodital, da so vsi krivi za sedanji položaj v stranki.

Glede komunistov je bil jasen: KD zavrača z njimi vsako sodelovanje bodisi na deželni bodisi na krajevni ravni. Pri tem je dejal, da je treba s komunisti imeti le odkrit odnos večine z opozicijo. Poudaril je potrebo po nadaljnjem sodelovanju med strankami, ki so do sedaj sestavljale levo sredino. Nato je obširno govoril o potrebi po bolj pravični socialni politiki in o zbljevanju stranke z mladino. Ugotovil je tudi, da se je socialno skrbstvo izrodilo, tako da se na tem področju porabi več denarja kot je potrebno.

Po Fanfanijevem poročilu skoro ni prišlo do razprave, ki so jo mnogi pričakovali. Večina se je razpravi odrekla. Govorila sta le bivši dolgoletni notranji minister Taviani, ki pripada struji »iniciativa popolare« ter sedanji obrambni minister Forlani, ki je zvest Fanfanijev pristaša.

Taviani je odkrito povedal, da se ne strinja s poročilom tajnika Fanfanija in da je treba sedanje tajništvo zamenjati. Zahteval je tudi, da se popolnoma spremeni strankina politika. Čeprav neposredno sodelovanje s komunisti ni mogoče, pa ni treba voditi proti njim kakih ideoloških križarskih vojn ter jih zapostavljati v vsedravnem političnem življenju.

Čisto v drugem smislu je govoril Forlani. Zanj je popolnoma zgrešeno gledišče, da je dovolj odstaviti političnega tajnika, pa bo KD rešena. Volivci pričakujejo čisto nekaj drugega: »da prenehamo s strahopetnostjo; da zagotovimo učinkovito javno upravo; da imamo enotno politično linijo, disciplino in čut odgovornosti; da ljudem jasno povemo, kdo smo in kaj hočemo. Ljudje hočejo zato nekaj več kot zamenjavo tajnika. S tem se stranka ne bo obnovila in dobila novega zagona.«

Forlani je tudi opozoril navzoče, da se ne bo v stranki nič spremenilo, če bo še naprej v veljavi politika dogovorov med voditelji posameznih struj, kot se je to delalo doslej. Končno je Forlani v vsem podprl Fanfanijevo poročilo. Naravno je bil Fanfani vesel Forlanijevega nastopa in ga je pohvalil z besedami: »Forlani poseduje bistrost političnega razuma.«

Po vseh govorih sta se med člani vsedravnne svetve KD porodili dve stališči: predsednik vlade Moro in Forlani sta pripravila svojo resolucijo, ki izraža podporo Fanfaniju, svetovalci struje »iniciativa popolare« pa so pripravili dokument, ki zavrača Fanfanijevo poročilo, to se pravi, izreka Fanfaniju nezaupnico.

Do glasovanja je prišlo v torek 22. julija zvečer. Glasovanja se je udeležilo 180 članov. Proti Fanfanijevemu poročilu so glasovali 103 člani vsedravnne svetve KD, tj. člani struje »iniciativa popolare«, »impegno democratico« (od teh se jih je 8 vzdržalo) ter levih struj »base« in »forze nuove«. Za Fanfanijevo poročilo pa so se izrekli pristaši struj »nuove cronache«, »prijatelji Mora« in nekateri svetovalci, ki ne pripadajo nobeni struji. Bilo jih je 69. Izid glasovanja je torej pokazal, da Fanfani ne uživa več zaupanja vsedravnne svetve KD in da bo potrebno izvoliti novega glavnega tajnika. To se je zgodilo v četrtek 24. julija.

Istočasno pa so člani vsedravnne svetve soglasno izrekli podporo Morovi vladi in potrdili voljo po sestavi levosredinskih uprav kjer bo to le mogoče.

Katoliško časopisje v Indiji

V Indiji izhaja kar 188 katoliških časopisov in revij, zlasti mesečnikov. Samo v zvezni državi Kerala, kjer je tretjina indijskih katoličanov, je 35 katoliških časopisov.

Ogroženo življenje ruskega pisatelja

Sovjetski pisatelj Vladimir Vojnovič je sredi maja sporočil, da mu je sovjetska tajna policija dala vedeti, da če bo še nadalje dajal kritične izjave na račun tajne službe KGB v zahodni javnosti, bo lahko umorjen.

42-letni pisatelj Vojnovič, ki so ga februarja preteklega leta izključili iz Zveze sovjetskih pisateljev, kar pomeni da v Sovjetski zvezi ne more več objavljati svojih spisov, je pred zahodnimi časniki izjavil, da mu je bila omenjena grožnja izrečena pred nekaj dnevi po nekem častniku tajne službe v enem moskovskih hotelov.

V zadnjih mesecih je izšel v več zahodnih deželah — prav tako tudi v ruski — daj v Parizu — prvi del Vojnovičevega satiričnega romana »Življenje in nenavadne pustolovščine vojaka Ivana Čonkina«, v katerem podaja pisatelj, ki je bil prej železničar, kako se mora vojak Čonkin bojevati med vojsko in v povojni Sovjetski zvezi z birokracijo; ne manjkajo primerjave med KGB in Gestapom.

Vojnoviča so izključili iz Zveze pisateljev, ker se ni hotel udeležiti gonje proti Solženicinu. Poročilo o sedanji grožnji je navedel v odprtem pismu Juriju Andropovu, vodju KGB, kakor tudi pisateljem v begunstvu, Solženicinu, Maksimovu in Nekrasovu. To pismo je bilo poslano tudi nekaterim vodilnim pisateljem na Zahodu kot so Günter Grass, Eugène Ionesco in Pierre Emmanuel.

Ljudje od KGB so pojasnili Vojnoviču, da bo lahko objavjal svoje spise v Sovjetski zvezi le, ako razkrije podatke o svojih prijateljih in zvezah z inozemskimi dopisniki. Hočejo ga torej napraviti za ovađuha. Dva častnika KGB sta mu namignila, da se mu v primeru, da predlog odkloni, pripeti tako, kot se je slikarju Popovu: novembra preteklega leta ga je ustrelil paznik pri neki banki, češ da ga je imel za tatu.

V svojem odprtem pismu poziva sedaj

Vojnovič sovjetske pisatelje v zdomstvu in vse druge zahodne pisatelje, naj se zavzamejo zanj in za vse druge, ki terjajo v Sovjetski zvezi svobodo za ceno lastnega življenja.

Preden so ga pognali iz zveze pisateljev, je Vojnovič objavil več del in bil med drugim tudi pisec besedila sovjetske vojske pesmi. Njegovo je tudi besedilo znane pesmi za dvajsetletnico Komsomola.

Grožnja s smrtno nesrečo s strani KGB v moskovskem hotelu Metropol je pisatelja spravila v šok. Eden od častnikov tajne službe ga je, kot sam poroča, zamišljeno in žalostno pogledal in rekel, da je življenje krhko. Da če bi bil Vojnovič pri 70 letih, ko je življenje že pri kraju, toda je pri 42! Pisatelj je poročil in ima 18 mesecev staro hčerko. Kljub temu je že več kot enkrat izjavil, da noče slediti zgledu drugih pisateljev, ki so padli pri sovjetski oblasti v nemilost ter oditi v tujino.

Izgnani misijonarji

Ugandski predsednik Amin je ukazal, naj zapusti Ugando 16 italijanskih misijonarjev, češ da so v deželi nezaželeni. Protesti ugandskih škofov niso ničesar zalegli. Misijonarji so se že vrnili v Italijo. Po povratku so dali izjavo, da je njihov izgon delo nekaterih protestantskih domačinov, ki so bili ljubosumni, ko so videli uspehe misijonarjev zlasti v severnih pokrajinah države.

Sadovi katoliške ustanove

V nedeljo 13. julija je v Barceloni 54 članov ustanove »Opus Dei« prejelo mašniško posvečenje. Med novimi duhovniki so inženirji, arhitekti, zdravniki itd. Istočasno ko so opravljali svoje poklicno delo, so dovršili bogoslovne študije in vsi dosegli doktorski naslov iz teologije. Novi duhovniki bodo vršili duhovniško službo v domovini.

Vloga Slovenske skupnosti Prešeren - Jugoslovan? v življenju zamejskih Slovencev

Deželni tajnik Slovenske skupnosti je v razgovoru z dopisnikom »Primorskega dnevnika« odgovarjal na več vprašanj, med njimi tudi na tisto, kakšna je vloga te politične grupacije v življenju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Razgovor je »Primorski dnevnik« objavil v petek 18. julija. Dr. Stoka je med drugim dejal:

Ce pogledamo volilne izide v Italiji, vidimo, da so se glasovi povsod premaknili na levo, v glavnem v KPI, in to glasovi vseh generacij, mlajših in starejših. Tej stranki, ki se poslužuje ogromnega propagandnega aparata tako v tovarnah kot v šolah, je treba priznati veliko delavnost in predvsem popolno predanost njenih aktivistov in članov strankinemu vodstvu in programu.

Kdor seje seveda tudi žanje, toliko bolj, če so nasprotniki ali konkurenti brez jasnih idej in dolgo v vladi; vladne stranke, posebej seveda KD, pa so se tokrat predstavile volivcem še kot stranke, ki znajo več govoriti in obljubljati, kot pa konstruktivno delati.

Pomislimo samo, koliko je bilo govorjenja o prepotrebni reformah v zvezi z bolniško oskrbo, s šolsko strukturo, z birokratskim aparatom itd., pa bomo razumeli, da je bilo naravno, da do vladne stranke, med njimi prva KD, izgubile ogromno zaupanja pri svojih volivcih,

Poleg tega je bilo v Italiji opaziti, mišlim prvič, usmeritev volivcev v objem dvostrankarskega sistema po zgledu mnogih evropskih držav, kjer sta močni dve, največ tri stranke. Italijanski volivci so se pri zadnjih volitvah, ki so v marsičem presenetile italijansko in tudi svetovno javnost, v glavnem osredotočili okrog KPI na levi ter KD v sredini in na desni.

Ce bodo volivci tudi v bodoče šli na pot dveh strank, bomo najbrž pričali pojavu, ki bo polagoma pokopal vse manjše in vmesne stranke. Ze danes so liberalci dejansko izginili, jutri pa bo morda vrsta na socialdemokratih, nato na republikancih, socialistih itd.

Ce se kot član in izvoljeni predstavnik Slovenske skupnosti ozrem na pretekle volitve, lahko ugotovim, da je val, ki je z leve zajel celo Italijo, pljusnil tudi v naše zamejstvo. Z oziroma na zadnje pokrajinske in deželne volitve smo seveda izgubili nekaj svojih volivcev, ki so se pridružili splošnemu protestu in nezadovoljstvu in volili za komunistično stranko.

To mi je sicer nerazumljivo, saj je najučinkovitejši protest proti šovinizmu in fašizmu ravno v tem, da pri volitvah izpričamo svojo narodno pripadnost in volimo svojo narodno stranko. Tako delajo druge narodne skupnosti (glej Južne Tirolce) v Italiji in zdaj tudi koroški Slovenci, ki so spoznali, da jim ne ljudska stranka ne Socialistična stranka ne uresničujeta njihovih pravic.

Nasprotno! Lahko smo videli v reportaži dunajske televizije, ki jo je oddajala RTV Ljubljana, koliko sta obe stranki na Koroškem Slovencev v bistvu povsem nenaklonjeni. Kljub vsemu pa je Slovenska skupnost danes druga najmočnejša stranka med Slovenci, in moje mnenje je, da smo kljub vsemu dobro dali skozi ta volilni metez, ki je pometel z vse močnejšimi in finančno bogatejšimi strankami, kot je naša Slovenska skupnost, in da ne gre nikakor podcenjevati naših več kot 9.000 glasov.

Mi smo prepričani, da se bodo glasovi, ki so šli drugim strankam, ponovno vrnili v Slovensko skupnost, ker je ta tudi v perspektivi dvostrankarstva (KD-KPI) nenaдомestljiva sila za Slovence v Italiji.

Primorski Slovenci smo šli skozi najrazličnejša obdobja, skozi rešeta najrazličnejših strank, katerim danes ne vemo več niti imena: izkuzto nam pravi, da je bila večeraj in da bo jutri Slovenska skupnost, to je edina slovenska, protifašistična, demokratično-pluralistična stranka v Italiji, važen dejavnik v političnem in sploh javnem življenju v zamejstvu ter nenaдомestljiva vest vsem italijanskim strankam, tudi levičarskim.

Da postane Slovenska skupnost ponovno tista močna vez primorskih Slovencev, kot je bila od svoje ustanovitve do zadnjih deželnih volitev leta 1973, ko je prejela nad 10.000 glasov, pa se mora osvoboditi vseh zavestnih, ki ji škodijo, in mora postati res neomajna zagovornica vsakega našega človeka in celotnega našega občestva ter mu stalno biti v vsakdanjih problemih ob strani, stalno biti neomajna braniteljica narodnih in ekonomskih koristi našega človeka.

Slovenci v Italiji se moramo zavedati, da imamo prav kot Slovenci, kot samobitna narodna skupnost v državi, poleg splošnih družbenih problemov, s katerimi se ukvarjajo naši soživaljani, še specifično svoje probleme, ki jih moramo reševati sami, ne pa suženjsko pričakovati, da jih bodo reševali drugi namesto nas ali v našem imenu. Zato sem prepričan v upravičenost slovenske stranke v Italiji in sem prepričan v njen nadaljnji obstoj in razvoj.

Občina Zgonik: vse po starem

Prejšnji teden se je sestel tudi novi občinski svet za zgoniško občino. Na dnevnem redu so bile volitve župana in odbornikov, ki so si jih razdelili komunisti in socialisti, ki so tudi na volitvah nastopali s skupno »napredno« listo. Slovenska skupnost si je v izredno težavnem položaju zaradi 300 novih italijanskih priseljencev v naselju Girandole (za graditev katerega ima zasluge ravno župan Guštin) ohranila opozicijo treh svetovalcev.

Da stvari v zgoniški občini niso razčiščene niti sedaj po volitvah, pričča dejstvo, da je »napredna« lista spet izvolila za župana Josipa Guština. To je jasno povedal načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti Vladimir Rebula, ki je dejal, da Slovenska skupnost s takšnimi osebami ne more sodelovati. Prejšnja uprava je doslej napravila preveč bistvenih napak, da bi nanje lahko pozabili. Treba bo prej odpraviti vse pomanjkljivosti in vzroke nezadovoljstva med občani predvsem v narodnostnem pogledu. Opozicija Slovenske skupnosti bo torej do nove občinske uprave v rokah PCI in PSI kritična.

Za podžupana je bil izvoljen Boris Simoneta (PSI), efektivni odbornik pa Miloš Budin (PSI). Župan Josip Guštin pripada PCI.

V ljubljanskem »Delu« neki Miloš Corović poroča, da je v Budimpešti pri založbi Europa izšla zbirka Prešernovih pesmi v madžarskem jeziku, s čimer da je omenjena založba naredila dva pomembna koraka pri zbliževanju »madžarske in jugoslovanske književnosti« in da »Prešeren ni edini jugoslovanski pesnik, pa tudi ne edini slovenski pisec, katerega dela so prevedli v madžarščino.«

Izraz »jugoslovanska književnost« se da še nekako zagovarjati, v kolikor pomeni književnost, ki je zrasla na prostoru sedanje Jugoslavije in je plod književnikov raznih narodnosti, ki Jugoslavijo sestavljajo. Nevzdržljiva pa je trditev, da je bil Prešeren jugoslovanski pesnik, saj je živel v času, ko ni bilo ne duha ne sluha o kakih Jugoslaviji, ne kraljevski ne socialistični. Poleg tega je bil ravno Prešeren tisti, ki je odklonil Vrazov ilirizem, neke vrste jugoslovanstvo na jezikovnem področju, ko naj bi se Slovenci odpovedali svojemu jeziku in sprejeli srbohrvaščino.

Za obstoj in povezanost Jugoslavije kot državne tvorbe gotovo ni treba jugoslovaniti preteklosti ne narodne in ne kulturne zgodovine. Vez, ki družijo narode Jugoslavije v enoto, so dejansko prav v spoznanju, da v skupnosti vsak narod še najbolj uspešno razvija svojo osebnost in posebnost.

Ena kongregacija namesto dveh

V osrednjih uradih Sv. sedeža je papež izvedel važno spremembo. Ukinil je dve kongregaciji in sicer kongregacijo za zakramente in za bogoslužje. Istočasno pa je ustanovil novo kongregacijo, ki združuje naloge ukinjenih dveh kongregacij in se imenuje »Kongregacija za zakramente in bogoslužje«.

Sv. oče utemeljuje spremembo z dejstvom, da so vezi med zakramenti in bogoslužjem tako tesne, da za to področje lažje skrbi ena sama kongregacija. Za prefekta nove kongregacije je sv. oče imenoval kardinala Jamesa Roberta Knoxa.

PEVSKI ZBOR »FANTJE IZPOD GRMADE« priredi v soboto 26. in v nedeljo 27. julija v MEDJI VASI

LJUDSKI PRAZNIK

- V soboto 26. julija ob 17. uri odprtje kioskov.
- V nedeljo 27. julija ob 15. uri odprtje kioskov. Ob 18. uri koncert godbe na pihala iz Nabrezine. Sledi nastop zbora »Fantje izpod Grmade«, zbora »Kras« iz Dola-Poljan in zbora »Vesna« iz Sv. Križa.

Oba dneva bo od 20. do 24. ure igral ansambel »Super Grout«. Prosta zabava. Deloval bo dobro založen buffet z domačo kapljico. Vabljeni!

Novo politično izigravanje

V pristojnih krogih deželne ustanove je v teku priprava za sestavo novega organa, nadzorne komisije za radijsko in televizijsko službo. To je v skladu s postopnim prehajanjem oblasti z osrednjih vladnih organov na obrobne.

To prehajanje oblasti je torej znak demokratizacije, ki jo moramo pozdraviti kot sad dolgega boja za decentralizacijo pristojnosti državnih organov in kot rezultat upravičenih teženj naprednejših plasti v družbi.

Toda način, kako se skuša ta demokratizacija izvesti v naši deželi, je zgovern primer zgrešenega pojmovanja demokracije, je absurd, ki pobija načela najširše ljudske prisotnosti v upravnih in nadzornih organih dežele s posebnim statutom, je atentat na temelje političnega pluralizma.

Gre namreč za dejstvo, da si nameravajo politiki v naši deželi razdeliti mesta v nadzorni komisiji za radio in televizijo po načelu številčne moči zastopstev posameznih političnih strank v deželnem svetu, po istem kriteriju kot ravna jo osrednjih organih, sledeč zastopstvu v parlamentu.

To se pravi, da bi po teh kriterijih dobila največ mest v novi nadzorni komisiji KD, kateri bi sledili PCI, PSI, PSDI... toda ne Slovenska skupnost, ki ima v deželnem svetu enega samega zastopnika.

Absurd je že v tem, da so si politiki zamislili eno samo nadzorno komisijo, ki naj bi bila pristojna za slovenske in italijanske radijske ter morebitne televizijske oddaje. Ena sama komisija z morda dvema ali v najboljšem primeru tremi (lahko pa tudi nobenim) slovenskimi čla-

ni bi morala nadzorovati dnevni program v italijanščini in enajsturni program v slovenščini.

Ze to je globoko nesladje, ki v temeljih spodkopuje samo funkcionalnost in verodostojnost novega organa, v osnovi pa je na napačne temelje postavljeno načelo razdelitve mest v komisiji: brez zastopnika bi namreč ostala edina zares slovenska politična formacija — Slovenska skupnost, ki bi morala po naravni logiki in načelih pravičnosti imeti glavno vlogo v komisiji, ki obravnava slovenske radijske in prihodnje televizijske oddaje.

Po tem kriteriju bodo torej iz komisije izostale tudi vse kulturno-prosvetne ustanove in organizacije, se pravi dejavniki, ki bi že zaradi svojega stika z živimi slami družbe bili najbolj poklicani, da nadzorni komisiji posredujejo pričakovanja in zahteve ljudstva za izboljšanje vsebinske in oblikovne ravni radijskih in televizijskih oddaj kot tudi za prepotrebni idejni pluralizem, ki mora biti zagotovljen v najvišji možni meri.

Slovenska prosveta v Trstu in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici seznanjata s temi dejstvi slovensko javnost ter ODLOČNO PROTESTIRATA zaradi krivičnega ravnanja in diskriminacije do slovenske narodne skupnosti v Italiji ter pozivata vse kulturne, sindikalne in gospodarske organizacije ter slovenske občinske svete, da nastopijo proti takemu izkrivljenemu tolmačenju demokracije.

Kot slovenska narodna skupnost v zamejstvu hočemo biti subjekt, ki tudi sam kuje svojo usodo, in ne samo objekt raznih italijanskih strank, ki hočejo izvajati nad našo narodno skupnostjo svojo kolonialno in diskriminacijsko politiko.

tržaške novice

Novi monsinjor

G. Stanko Zorko, slovenski kaplan v Rojanu, je na priporočilo nadškofa msgr. Santina postal monsinjor. Vsa slovenska skupnost v naši deželi je vesela tega priznanja, saj si ga je g. Zorko s svojim nesebičnim in vsestranskim delom gotovo zaslužil. Cestitkam se pridružuje tudi naš list, ki je imel v osebi g. Zorka vedno vnetega sodelavca.

Katinara

Katinarsko naselje, ki se mu pravi »Pri Spetiču«, je bilo precej časa v nevarnosti, zaradi razširitve bolnišnice. Načrt, po katerem naj bi se bolnišnica širila v smeri proti Montebellu, je najprej predvidel porušenje okrog 90 hiš, nato pa sedmih hiš, v katerih je nad deset stanovanj. Bolnišnica in občina sta najprej opustili misel na tako širjenje bolniške zgradbe, ki bi terjala uničenje okrog 90 hiš, sedaj pa sta dokončno opustili tudi misel na podrtje 7 hiš, ki so v bližini kapelice »Kraljica mirus«. Prizadeti prebivalci so se v skrbah za svoje hiše obrnili na vse stranke.

Predstavniki Slovenske skupnosti so se zavzeli za pristojnih mestih v korist našega prebivalstva in imeli med drugim tudi odločilen razgovor s političnim tajnikom DC Rinaldijem. Slednjemu so predsednik sveta Slovenske skupnosti dr. Haraj, namestnik tajnika Terčon ter deželni svetovalec dr. Stoka prikazali trdno odločenost Slovenske skupnosti, da gre z vsemi svojimi močmi v obrambo pravic in koristi katinarskega prebivalstva.

Izrazili so tudi odločenost Slovenske skupnosti izstopiti iz občinske koalicije leve sredine, če ne bo katinarska zadeva primerno rešena in če ne bodo spoštovane pravice slovenskega prebivalstva, ki ga v tem primeru ščitijo tudi določila Londonskega sporazuma.

Tajništvo DC je po tem odločnem soočenju s stališči Slovenske skupnosti dalo svojim izvoljenim predstavnikom v občinskem svetu, predvsem županu, drugačne smernice v zvezi z razširitvijo katinarske bolnišnice.

Ne vemo, zakaj se komunistični občinski svetovalec Spetič jezi v Primorskem dnevniku z dne 20. julija letos nad Slovensko skupnostjo. Kaj mu morda ni prav, da je tudi ona preprečila predvidena razlašanja »Pri Spetiču« na Katinari. Saj ni Slovenska skupnost rekla, da je samo ona preprečila razlašanja; rekla je, da je ona napravila take korake, ki so preprečili razlastitev 7 hiš, oz. 10 stanovanj. To pa je resnica! Zakaj pa resnica ni všeč Stojanu Spetiču, to pa nas tu ne zanima!

Prvi kamen doma za distrofične bolnike na Opčinah

Po skrbnih pripravah in zavzetosti vseh bolnikov, ki naj bi našli v domu zatočišče, ter dobronamernih oseb, je bila v nedeljo 6. julija slovesnost ob položitvi prvega kamna prepotrebemu domu.

Vendar je bilo vreme od sile muhasto in ni dovolilo, da bi se vsaj sv. maša dokončala. Zateči smo se morali pod šotore ali v bližnje hiše, odkoder smo sledili bogoslužju ter besedam tržaškega župana Spaccinija in deželnega svetovalca dr. Draga Stoke, ki sta dala zagotovilo, da bosta zastavila vse moči za ureditve tega objekta. Sledil je nastop zbora PD Tabor z Opčin, ki je zapel nekaj pesmi.

Vso slovesnost je spremljal hud naliv, ki se kar ni mogel unesti. Res škoda! Vsi pa so videli v tem dežju božji blagoslov nad delom in domom. Prireditelji so me naprosili, naj se tu javno zahvalim vsem, ki so se slovesnosti na ta ali drugi način udeležili in prispevali v sklad. Posebno bolniki-prireditelji so bili ganjeni nad potekom. Toplo zahvalo izrekajo tudi bazoziškemu župniku msgr. Živicu za dar, ki so ga prispevali bazoziški prvoobhajanci v znesku 100.000 lir. Naj bi tudi drugi sledili tej hvalevredni pobudi!

Naj še dodamo, da si bodo vsako nedeljo do konca septembra sledili koncerti naših pevskih društev in folklornih skupin s sodelovanjem glasbenih ansamblov, ki bodo skrbeli, da bo bivanje akademikov-delavcev in drugih sodelavcev ter domačinov čimbolj prijetno. Izrečna želja organizatorjev je, da povem, da vsi nastopajoči pevski zbori in ansambli ne zahtevajo nikakega plačila. Njihovi nastopi hočejo biti skromen doprinos graditvi doma distrofičnih bolnikov.

Obračun gradnje doma je po prvem ted-

nu kar dovoljen, saj delo dobro napreduje. Poleg skupine »Universitari Costruttori« so prišli še nekateri posamezniki, ki s svojim delom (prostovoljnimi sevedali) pospešujejo gradnjo.

V nedeljo 13. julija nam je bilo vreme naklonjeno. Popoldne je nastopil zbor PD Divača pod vodstvom Edija Raceta in podala vrsto domačih narodnih in umetnih pesmi, zvečer pa je nudil gradbincem in dobrotnikom dobre tri ure zabave glasbeni ansambel »Pomlad« z Brega.

Se vedno so mu Slovenci trn v peti

Lokalni dnevnik italijanskega jezika v Trstu se je nekje obregnil v organizatorje gradnje doma za distrofične bolnike na Opčinah, češ da vse prireditve preveč dišijo po slovensko in da je povabljenih premalo italijanskih zborov in ansamblov. Le kaj moremo mi za to? Povabljeni so že bili, pa se jim je za malo zdelo, da bi nastopali za »tako malenkost«.

Ker sem stalno v stikih z organizatorji, naj poudarim, da so se ti obrnili na mnoga slovenska in italijanska društva. Rezultat je bil ta: skoraj vsa slovenska društva so se povabila odzvala in to veliko-dušno odzvala, v kolikor niso bila že vnaprej zadržana, italijanska pa so vsa vrela povabila na lahko, takoj odklonila ali pa odgovorila s pogojnim »Bomo videli«.

Taka so dejstva in zato je zelo čudno in neutemeljeno pisanje krajevnega italijanskega dnevnika, ki še vedno zelo šovinistično zaudarja in kar ne more prenesti, da igra Slovenec vlogo sopartnerja. Slovenci pa so s svojo prisotnostjo in svojim pristopom še enkrat pokazali veliko zavzetost za brate v stiski, kar jim je samo v čast. Pisanje omenjenega dnevnika pa še potrjuje tezo, da je v Italiji sami izredno malo zavzetosti in čuta za pomoč katerim koli bolnikom (in mi, ki živimo tu ob meji vidimo in občutimo to razliko gledanja!).

Ponovno vabimo vse, naj se pogosteje udeležijo nedeljskih popoldanskih proslav, v katerih organizacijo so dali veliko truda in moči bolniki sami. Kdor le more, naj se udeleži tudi gradbenih del. - A. M.

Izvolitev novega župana v Dolini

V torek 15. julija se je prvič sestel novi dolinski občinski svet. Kot znano, je PCI na zadnjih volitvah dosegla absolutno večino, tako da s svojimi dvanajstimi svetovalci lahko sama upravlja občino. Prej je še rabila pomoč socialistov, sedaj ne več. Kljub temu sta se PCI in PSI sporazumeli za skupno vodenje občine, kar je prišlo na omenjeni seji občinskega sveta do izraza pri volitvah novega župana in odbornikov.

Za novega župana je bil izvoljen nosilec liste PCI Edvin Švab (ravatelj dijaškega doma v Trstu), ki je tako nasledil Dušana Lovriho. Za ostale odbornike so bili izvoljeni: Marino Bandi (PSI) s funkcijo podžupana, Drago Slavec, Drago Ota in Milan Kuret (vsi PCI).

Stališče Slovenske skupnosti do nove občinske uprave je podal njen svetovalec prof. Alojzij Tul, ki je dejal, da bodo njeni svetovalci vrednotili delovanje nove občinske uprave skladno s svojim programom in vlogo svetovalske skupine, ki je v manjšini. Dejaj je tudi, da bi se morali izraziti strankarski pogledi umakniti v ozadje, prevladati pa naj bi skupni občinski in narodnoobrambni interesi.

Slovenska skupnost bo po svojih močeh in v duhu svojega programa ter vloge, ki jo objektivno opravlja v tukajšnjem političnem prostoru, delovala predvsem v korist občanov in domačinov, za sožitje med občani vseh prepričan in narodnosti, predvsem pa za ohranitev sedanjega narodnostnega ravnovesja v občini, za odpravljanje vseh škodljivih posledic industrializacije in za omejitve njenega nadaljnega širjenja, da se tako omogoči vesplošni razvoj naših vasi in naselij.

Film o Mohamedu

V Maroku bodo začeli snemati film o Mohamedu, ker to po islamski veri v Mekki, kjer je Mohamed pokopan, ni mogoče. Za izvedbo filma je predvidenih šest milijonov dolarjev. Eno četrtino bo prispeval Maroko, ostalo pa Libija in Kuvait. Težava, da se obraza Mohameda ne sme prikazati, so premostili s tem, da bo prikazan v ognjenem blišču.

Novi mašnik bod' pozdravljen!

Goriškim vernikom že desetletja ni bilo dano, da bi tako pozdravili Gospodovega maziljenca iz njihove srede. A Bog je hotel vseeno nagraditi zvestobo in vernost goriške verske skupnosti in nam po zaslugi patra Cirila, strica novomašnika Ivana Blažiča, pripravil večer, ki ga ne bomo tako kmalu pozabili.

Kapucinska cerkev v Gorici se je v nedeljo 20. julija zvečer napolnila s slovenskimi verniki kakor le ob velikih praznikih. Vse je bilo slovesno: razsvetljava, cvetje in verniki.

V spremstvu goriške duhovščine, župnika slovenske župnije msgr. Močnika, premeta dr. Humarja, škofijskega kanclerja dr. Klinca, msgr. Rutarja in kanalskega dekana Srečka Suligoja je novomašnik stopil v cerkev. V tem trenutku ga je zbor pozdravil z našo lepo Novi mašnik, bod' pozdravljen. Pri oltarnih stopnicah je novomašnika v imenu slovenske fare nagovorila Katica Klanjšček in mu darovala šopek cvetja. Novomašnik sam se je pred pričetkom maše zahvalil za vabilo, da ponovi sveto daritev med goriškimi verniki.

Ob izredno lepem petju so verniki po božjo sledili sveti daritvi. Pri evangeliju smo prijetno presenečeni prisluhnili pridigi g. novomašnika. Pokazal se je kot že večš govornik v nastopu in v besedah, ki so bile sicer preproste, a obenem bogate in so nam odkrile vso neizčrpano veličino naše vere. Preprosti sin številne slovenske družine nam je izrekel besede, ki so nas osvojile.

Iz novomašnikovih besed smo lahko razbrali eno: naš narod je bogat in bo ostal bogat le, dokler bo imel Boga. Novomašnika so na njegovi mladostni poti vodile do oltarja tri svete besede: mati, domovina, Bog. Prva je Bog, ki ga je skoro kot otroka poklical za seboj. Mladi Ivan se klicu ni mogel upirati. Mati in družina je bila tista plodovita njiva, v kateri se je razvil kakor drevo v plemeniti zemlji. Domovina pa ga je klicala, da se vzeti iz ljudi povrne med ljudi kot vodnik in srednik med zemljo in nebom.

Zamislili smo se ob njegovih besedah. Novomašnik ni sam, ki tako misli. Rastel je med mladimi, z njimi se družil, z njimi učil in molil in čeravno so se pozneje razšli po različnih potih, njihovo mišljenje, njihovo notranje bogastvo je ostalo isto. Zlasti pa je ista njihova vera, čista in iskrena kot vera naših prednikov. Luč prihaja z vzhoda, iz narodov, prekaljenih in preganjanjih in trpljenju, iz zemlje, prepojene s krvjo mučencev.

Pesnik »Zelene pomladi« je zapisal pred več kot 40 leti na svojo novomašno podobico: »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu.« Njegove preproste besede so se uresničile, kakor so se uresničile besede na spominski podobici ob njegovi mučeniški smrti: Kri mučencev je seme.

Novomašnik Ivan Blažič se je velikodušno odzval božjemu klicu in sedaj z vso resnostjo, zavedajoč se svoje odgovorne naloge, nastopa svojo pot med slovensko ljudstvo. Naj bi mu na tej poti vse dni do poslednjih meja bile vodnice besede, ki jih je napisal na spominski podobico: Življenje je meni Kristus. - Z. P.

Od petka do ponedeljka slovenski praznik v Pevmi

V priredbi domače mladine bo v Pevmi od petka 25. do ponedeljka 27. julija veliko slavlje, ki nosi naslov »Praznik petja in vina« in ki ga domačini pripravljajo že drugič. Letošnji praznik bo zanimivejši, ker bo v soboto zvečer nastopil in za ples igral slovenski zabavni ansambel Lojzeta Slaka. Veliko zanimanje vlada pri domačinih in pri vseh Goričanih za ta nastop, ki se uvršča med tiste manifestacije, ki so prijetno srečanje med nami zamejci in matično domovino in ki značijo, da so podobne proslave in prazniki nam vsem nujno potrebni za boljše in uspešnejše sodelovanje med člani istega naroda.

Odprtje praznika bo že v petek proti večeru; na programu je razstava vin in tekma v briškoli. V soboto bo na sporedu nastop ansambel Lojzeta Slaka, ki se je pred kratkim vrnil iz Amerike, kjer je veliko nastopal in povsod žel izredne uspehe. V nedeljo bo ob 18. uri kulturni program. Nastopili bodo domači zbori in zbori iz Slovenije; prvič se bo predstavil tudi domači mladinski zbor, ki je pred

kratkim začel z rednimi vajami in šteje lepo število pevcev iz Pevme in Oslavja. Po kulturnem programu bo ples ob zvokih goriškega ansambla »Mejaši, ki ga pogosto slišimo na naših prireditvah.« Praznik petja in vina« se bo zaključil v ponedeljek z ansamblom Lojzeta Hledeta iz Števerjana, ki je tudi dobro znan po naši deželi.

Pevmčani in Oslavci so poskrbeli tudi za dobro domače vino, ki se bo točilo vse večere od petka do ponedeljka. Deloval bo tudi dobro založen buffet z okusnimi klobasami in piščanci na žaru. Organizatorji računajo, da bodo tudi letos nudili nekaj prijetnih večerov domačinom in vsem Primorcem, ki bodo dobrodošli na »Prazniku petja in vina« v Pevmi. Poleg zabave pa hočejo domačini ustvariti med našimi ljudmi prijetno vzdušje in okreptiti že stara prijateljstva.

Positivno poročanje

»Voce Isontina«, goriški škofijski tednik za italijansko govoreče vernike, prinaša v zadnji številki pod naslovom »Le vocazioni in Slovenia« (Poklici v Sloveniji) daljši zapis o številu novomašnikov v Sloveniji in končuje z naslednjimi besedami: »Tudi za kristjane, ki se nahajajo tostran meje (to je na italijanski strani, op. ur.) je vzrok svetlega zadovoljstva in velikega zaupanja, ko zremo za takšne pozitivne trenutke kot jih bratje v Sloveniji doživljajo s svojo Cerkvijo v teh dneh.«

Slovensko krščansko izročilo je prav gotovo vredno, da se seznanijo z njim poleg slovenskih tudi drugi ljudje, posebno sosedje na zahodu in severu, saj, čeprav smo si sosedje že stoletja in danes v okviru Italije celo v isti državi, nas italijanska javnost komaj pozna. Vzrok za to bi bilo iskati v stremljenjih po velikih svetovnih narodnostih iz polpreteklega časa, od česar je še mnogo ostalo, in danes v narobe pojmovani slovenski skromnosti, vsled česar marsikatero slovenske kulturne in duhovne vrednote, ki bi bile drugim lahko tudi za zgled in spodbudo, ne pridejo do izraza.

Pozornost, ki jo je izkazal veselemu dogodku v Sloveniji goriški škofijski tednik, nas zato še posebno veseli in želeli bi bilo, da bi njegova poročila iz slovenskega sveta postala še pogostejša in bolj poglobljena. S tem bi bila zapolnjena občutna praznina v obveščanju italijanske javnosti tukaj ob meji, saj prav lahko zapišemo, da slovenski človek in njegovo življenje italijanskemu sosedu kljub opevanemu obmejnemu sožitju in sodelovanju ostaja dejansko še vedno neznan.

Furlansko prerekanje o slovenščini

Prva letošnja številka furlanskega mesečnika »Sot la nape« (Pod napo), ki jo izdaja furlansko jezikoslovno društvo, prinaša v objavi dr. Luigija Ciceri nekaj dopisov italijanske učiteljice Alessandre Molaro Ferrari, ki služi v beneškoslovenski vasi Podbardo (Cesariis) ob gornjem Teru. Dopisom sledi obsežen zapis tamkajšnjega domačega izražja, ki utegne biti zanimivo tudi za slovensko jezikoslovje.

Dr. Ciceri je bil svoj čas poslal omenjeni učiteljici tudi slovenski furlanski slovar, da bi si pri zbiranju besed z njima pomagala, toda gospe se o slovenskem jeziku niti sanjalo ni, zato je v pismu dr. Ciceriju sporočila, da mu bo slovenski slovar o priložnosti vrnila, odgovorila pa mu je tudi (Sot la nape 1975/1, str. 56), da »se je prepričala, da nima (beneškoslovenska, terska) govornica ničesar skupnega z ono slovensko (sic!) v okolici Gorice in v dolinah Nadiže« (čeprav ni znala popolnoma nič slovensko!).

Pisma učiteljice Molaro Ferrari datirajo v leto 1964 in verjetno so bila prav ona kriva, da se je dr. Ciceri zapletel pred kakim letom v oster spor s furlanskim pesnikom dr. Francom de Gironcoli, Goričanom, ki biva na Dunaju. Prerekanje o tem, ali gre v primeru naših Benečanov za Slovence ali za »paleoslave«, kot je trdovratno vztrajal dr. Ciceri, češ da beneško slovenska govornica ni taka kot ona v Sloveniji, je izbruhnilo v uglednem furlanskem mesečniku »Int Furlane« (Furlansko ljudstvo), ki izhaja v Vidmu.

Zaradi ugleda znane Società Filologica Friulana, ki izdaja mesečnik »Sot la na-

Kamenčki

Primer iz Sovodenj

Slovenski tržaški dnevnik kratko poroča: »Na prvi seji novega občinskega odbora v Sovodnjah je župan Jožef Češut, na podlagi predvolilnega sporazuma med PSI in PCI, dal odborniku prof. Venceslavu Devetaku nalog, da ga lahko nadomešča v vseh primerih. To pomeni, da je prof. Devetak delegiran za podžupana« (Primorski dnevnik 19. julija).

K temu nekaj opomb:

1. Na prvi redni seji sovodnjskega občinskega sveta je bil za podžupana izvoljen Janko Cotič, ki je prejel 15 glasov. Ker taka izvolitev ni bila pogodba partiji, je ta sedaj mimo volje občinskih svetovalcev vsilila za podžupana prof. V. Devetaku. Ker ta ni mogel za župana skozi vrata, je prilazel skozi okno. S tem je partija znova potrdila, kako spoštuje »ljudsko voljo«.

2. Partijec Venceslav Devetak je postal podžupan v Sovodnjah na podlagi sporazuma med PSI in PCI. Kje je bil sklenjen ta sporazum? Med socialisti in komunisti v sovodnjski občini ali med vodstvi strank na pokrajinski ali celo na višji ravni? Iz poročila Primorskega dnevnika ni nič razvidno. Če smemo sklepati iz dosedanje prakse komunističnih partij, je tak sporazum bil sprejet izven sovodnjske skupnosti, kajti partija ne trpi nikakršne samostojnosti.

3. Potrdilo k temu nudi zgodovina OF na Primorskem. Dr. Metod Mikuž v svoji Zgodovini slovenskega osvobodilnega boja (str. 65) pravi, da je italijanska komunistična partija leta 1942 šele na intervencijo Kominterne pristala na ustanavljanje organizacij komunistične partije Slovenije tudi na Primorskem. Kajti PCI si je lastila tedaj kot si lasti danes izključno pravico, da določa in odloča politiko partije do Slovencev in tudi zadržanja slovenskih partijev samih v mejah italijanske države.

Sovodnjski primer je samo potrdilo te prakse in potrdilo, da so slovenski partiji le lutke, ki govorijo po slovensko, čustvujejo pa že za italijansko komunistično partijo. Njihovo srce je daleč od slovenstva. In takšni ljudje naj rešujejo slovensko narodno skupnost v Italiji?

(r+r)

Novi jezuitski slovenski provincial

Vrhovni predstojnik jezuitov p. Peter Arrupe je 6. junija 1975 imenoval p. Marijana Šefa za novega provinciala slovenskih jezuitov. Svojo službo bo prevzel v začetku oktobra. P. Šef je rojen leta 1932 v Brežicah, mladost pa je preživel skupaj s starši v Ljubljani pri Sv. Jakobu. Po maturi je študiral medicino, ki jo je končal ter opravil zdravniški staž. Nato se je odločil za redovnika-duhovnika v jezuitskem redu, v katerega je vstopil 11. septembra 1958. V mašnika je bil posvečen v Ljubljani 1966.

pe», čigar odgovorni urednik je dr. Ciceri, bi se le-ta moral vsaj nekoliko pozanimati, kako je s slovenščino, ki je sam ne pozna, preden bi nekritično priobčil vtis omenjene učiteljice, da beneškoslovenska govornica nima ničesar skupnega z ono v okolici Gorice, saj gre končno za »jezikoslovno« društvo. - J. S.

Delež Jugoslavije pri delu za misijone

Sarajevski misijonski list »Radosna vijest« pravi, da ima Jugoslavija trenutno 262 misijonarjev. Od teh je 131 Slovencev, 129 Hrvatov, en predstavnik albanske in en predstavnik madžarske narodnosti. Za delo v misijonih pa se pripravljata 14 Hrvatov in 9 Slovencev.

Kandidati za Nobelovo nagrado za mir

Mati Terezija, po rodu Albanka iz Jugoslavije, znana po svoji nesebični dejavnosti za zapuščene v Kalkuti in ustanoviteljica posebne redovne družbe, je ena izmed 47 kandidatov, ki so na seznamu za letošnje Nobelovo nagrado za mir. Zanimivo je, da prihajajo priporočila zanjo iz vsega sveta, le iz Jugoslavije tega priporočila še ni. Razumljivo: partija daje prednost Titu, ki je znova na spisku kandidatov za to ugledno nagrado. Upajmo, da bo imela komisija letos več zdravega čuta kot v preteklosti, ko je npr. podelila nagrado ameriškemu zunanjemu ministru Kissingerju.

Ekumensko potovanje v Nemčijo od 8. do 13. septembra 1975

Ponedeljek 8. septembra: odhod iz Trsta (sodnija) ob 6. uri, iz Gorice ob 7. uri s Travnika. Pot z avtobusom prek Ziljske doline do Franz Josef Höhe (2370 m) pod Grossglocknerjem. Čez prelaz Hochtor (2576 m) do Zell am See, kosilo, zvečer prenočevanje v Rosenheimu na Bavarskem.

Torek: obisk gradu kralja Ludvika II. na Chiemskem jezeru. Postanek v Münchnu, ogled mesta, prenočevanje v Augsburgu.

Sreda: prihod v Ellwangen, kjer je bil sv. Metod tri leta zaprt. Na večer prihod v Stuttgart.

Četrtek: obisk krajev Tübingen in Deringingen, kjer je živel in umrl Primož Trubar. Srečanje z evangeličani. Povratek v Stuttgart.

Petek: iz Stuttgarta v Ulm in Kempten. Popoldne postanek v cistercijskem samostanu Stams, na večer postanek v Innsbrucku.

Sobota 13. septembra: povratek čez Brenner v Brixen. Ogled samostana Neustift (Nova Stifca). Prek Toblacha, Auronzia in prelaza Mauria (1295 m) do Gorice in Trsta.

Vodja tržaške skupine je dr. Angel Kosmač, goriške dr. Jožko Markuža. Cena potovanja je 132.000 lir. Plačljivo do 25. avgusta. Za potovanje zadostuje veljavna osebna izkaznica. Imena hotelov, kjer se bo prenočevalo, bodo pravočasno objavljena v Katoliškem glasu.

Iz Slovenije

Univerza v Mariboru

Meseca maja letos so se dosedanje višje in visoke šole v Mariboru povezale v univerzo. Njih sklep je v začetku julija letos potrdil slovenski parlament v Ljubljani. Takoj zatem se je sešel svet mariborskih visokošolskih zavodov in uradno ustanovil univerzo v Mariboru. Slovesna razglasitev nove slovenske univerze pa je določena za september.

Rektor nove univerze v Mariboru je izredni prof. dr. Vladimir Bračič, podrektor pa prof. dr. Rudi Crnkovič.

Z ustanovitvijo univerze v Mariboru je končno zapolnjena dolgoletna praznina v gospodarskem in socialnem razvoju slovenske Stajerske in Panonije oz. »severovzhodne« Slovenije kot ju danes nazivajo v tisku slovenske republike.

Obenem pa je tudi upati, da bo obstoj nove univerze odločilno prispeval k utrditvi slovenske družbene zavesti v teh predelih, ki so bili povojna leta vse preveč zapostavljeni in so v mnogočem zapadli psihološkemu vplivu življenjske ravni v bližnji Avstriji.

OBVESTILA

Ravnateljstvo nižje srednje šole »Ivan Trinko« v Gorici sporoča, da zapade rok za vpisovanje v I., II. in III. razred dne 25. julija.

Izlet župnije Gabrje-Vrh. Tudi letos bo župni urad fare Gabrje-Vrh priredil izlet, združen z romanjem k Naši Gospé iz Piné v Valsugana pri Trentu. Izlet bo v soboto 23. avgusta. Odhod ob 5. uri s Travnika. Pot bo vodila prek Bassana del Grappa v slikovito dolino Valsugana do mesta Pergine, kjer je jezero Caldonazzo. Nato vzpon 900 m visoko v letoviški kraj Baselga. V bližini je na prostem sredi gozdne jase božjepotni kraj. Postanek v Baselgi ob gorskem jezeru. Popoldne povratek čez Feltra, postanek v parku pivovarne Pedavene. Prijave sprejemna iz prijaznosti tudi uprava Katol. glasa. Prednost imajo seveda župljani Gabrje-Vrh.

DAROVI

V sklad Katoliškega glasa: Regina Markon v počastitev spomina pok. Anice Zorko 10.000; Julka Strancar 4.000 lir.

Ob peti obletnici smrti duhovnika Avguština Zlobec daruje neimenovana za Katoliški glas 15.000 lir.

Za Katoliški dom v Gorici: U. Z. 9.000; Marijina družba 20.000; N. N. 20.000; N. N. 6.000; N. N. 6.000; N. N. 3.000; N. N. 3.000; Stefanija Bremec 2.000; N. N. 3.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000 lir.

Ob obletnici smrti nepozabne sestre Pine Busoni iz Firenc daruje Marija Paulin vd. Brisco v sklad Katol. glasa in za slov. duhovništvo pri Sv. Ivanu v Gorici po 2.500 lir.

Za števerjansko cerkev: starši Roman in Helena Di Battista ob krstu sina Milkota 20.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored ob 27. julija do 2. avgusta 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Komorna glasba. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Michelangelo Buonarroti«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Beli kit«, Igra. 17.35 Operetna fantazija. 18.00 Nedeljski koncert. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Klavirska medigra. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Slovenski biografski roman. 19.25 Za najmlajše. 20.35 J. Gotovac: »Ero z onega sveta«, opera.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncerti. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.35 Motivi iz filmov.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Cloveško telo. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Nadomestna glava«. Drama. 21.15 Polifonska glasba. 21.45 Sprostitvev ob glasbi.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonične skladbe deželnih avtorjev. 19.10 Na počitnice. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.20 Filmska glasba. 22.00 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Razgovori o naših ustvarjalcih. 19.30 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Spomini iz preteklosti: Soud sreče«. Dramatizirana zgodba. 21.10 Jazzovski koncert. 21.30 Vaše popevke.

LJUBLJANSKA TV

Spored ob 27. julija do 2. avgusta 1975

Nedelja: 10.05 Otroška matineja. 11.00 Ljudje in zemlja. 12.05 Nedeljsko popoldne. 18.10 »Sinova puščave«. 20.00 »Zenske...«. 20.40 Neretva. 21.15 Sport.

Ponedeljek: 19.00 Dječec in trije marsovčki. 18.35 Od zore do mraka. 20.00 »Zgodba o kmečki dekli«. 21.10 Sentjankobčani. 21.50 »Santa Fe«, kratak film.

Torek: 18.10 Naočnik in naočalnik. 18.40 Ikebana. 18.50 »Biseri morda«, film. 20.15 Košarka Jugoslavija: ZDA. 22.50 Rokomet Jugoslavija: Romunija.

Sreda: 16.15 Rokomet Jugoslavija: SZ. 18.15 »Vrančeve dogodivščine«, film. 20.00 »Enook Jack«, film. 22.30 Miniature.

Četrtek: 18.25 »Napoleon in ljubezen. 20.05 »Nekoč je bila hiša«. 21.45 Četrtekovi razgledi. 22.30 Čajkovski: Simfonija št. 4.

Petek: 18.10 Morda vas zanima. 18.45 Slovenski rock 75. 20.00 »Krava in ujetnik«. Sobota: 15.30 Prvenstvo v kajaku. 18.25 »Janošik«. 20.00 Humoristična oddaja. 21.20 »Kojake«, film.

Za Marijin dom v Rojanu: ob smrti moža Milkota Piščanc žena Roža 20.000; v spomin pok. Milkota Piščanc družine Trobec, Beltrami in Rudež 15.000; Zofija Renar v isti namen 5.000 lir.

Za obnovo cerkve na Opčinah: Lojzka Škerlavaj, mesečni prispevek 3.000; N. N. v spomin msgr. Zink 10.000; dr. Andrej Kranjc 30.000; Viktorija Sosič 10.000; Marija Dolenc namesto cvetja na grob pok. Francke Sosič 5.000; razni 4.000 lir.

Za obnovo cerkve na Ferlugah: Tončka Grahor 2.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Mira Bole v spomin pok. Anice Zorko 5.000; Lojzka Škerlavaj v spomin pok. sestre Francke Sosič 5.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N. iz Rupe 5.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo